

Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal

JAARVERSLAG 2021

Uft, april 2022

INHOUDSOPGAVE

	VOORWOORD	3
1	Activiteiten interne organisatie	5
§ 1.1	Interne organisatie	5
§ 1.2	Positie en werkwijze bestuur	5
§ 1.3	Werkgroepen	5
2	Activiteiten	7
§ 2.1	Activiteitschema	7
§ 2.2	Toelichting op de ontwikkelingen in doelstellingen 2021	7
§ 2.2.1	Belangenbehartiging	8
§ 2.2.2	Het collectieve versterken	12
§ 2.2.3	Communicatie	13
3	Overige activiteiten	15
§ 3.1	Vertaling algemene voorwaarden	15
§ 3.2	Richtlijnen Tolken op afstand ontwikkeld en vertaald naar NGT	15
§ 3.3	Overleg professionalisering klachtencommissie	15
§ 3.4	NEN-normcommissie Tolk- en vertaaldiensten	15
	TOEKOMSTVISIE	16
	LEDENAANTAL 2021	17

BIJLAGE: BESTUUR, REDACTIE INTERPRES EN WERK- EN PROJECTGROEPLEDEN IN 2021

Voorwoord

In dit jaarverslag van de NBTG over 2021 leest u welke activiteiten wij het afgelopen jaar ondernomen hebben en geven wij ook een vooruitblik op de activiteiten die in 2022 een vervolg krijgen.

Wij hebben ons (nog) niet van de coronavirussen kunnen bevrijden. Maar gelukkig hebben we elkaar wel op de ALV in november 'live' kunnen ontmoeten.

Inmiddels zijn we behoorlijk gewend geraakt aan het online tolken en vergaderen. Des te belangrijker is het dat er gedetailleerde richtlijnen zijn opgesteld over het tolken op afstand door Lianne Nap en collega's. Deze richtlijnen zijn afgelopen jaar zowel in tekst als in NGT beschikbaar gesteld op de NBTG-website.

In 2021 zijn we overgestapt van een uitvoerend bestuur naar een strategisch, beleidsbepalend bestuur.

Zoals in alle andere jaren hebben wij ons ingezet voor de belangenbehartiging van onze leden, de verdere professionalisering van ons vak en het stimuleren van kennisuitwisseling. Er zijn diverse belangrijke ontwikkelingen in het afgelopen jaar geweest waar wij aan bijgedragen hebben. Deze worden hieronder kort aangestipt.

In dit jaarverslag worden in de hierna volgende hoofdstukken deze ontwikkelingen en andere onderwerpen uitgebreider besproken.

Tolktarieven en reisvergoedingen (Cebeonrapport)

In 2021 heeft het UWV, na maandenlang onze brieven onbeantwoord te hebben gelaten, de beslissing genomen om de toltarieven en reisvergoedingen per 1 januari 2022 vast te stellen op basis van één van de alternatieven uit het (tweede) Cebeonrapport.

Wij beraden ons over mogelijke stappen die wij kunnen ondernemen.

Harmonisatie tolkvoorziening

Hoewel er in 2021 twee klankbordgroepbijeenkomsten zijn geweest waar de Kerngroep harmonisatie tolkvoorziening samen met de betrokken ministeries van VWS, SZW en OCW en het UWV de verdere harmonisatie van de beleidsregels en tarieven in de tolkvoorziening hebben besproken, hebben wij daarin geen vooruitgang geboekt. Er zijn in juni en november voornamelijk procesafspraken gemaakt over de vraag hoe we deze harmonisatie gaan aanpakken.

De patstelling is veroorzaakt doordat de ministeries en het UWV eind 2020 voorstellen tot harmonisatie van de beleidsregels in de tolkvoorziening hebben gedaan die alleen bezuinigingen inhielden in plaats van een harmonisatie.

Aan het eind van 2021 bleek zelfs dat het UWV de drempel had verhoogd voor tolkgebruikers om in aanmerking te komen voor meer uren in het leefdomein wanneer het basis aantal uren tolkvoorziening ontoereikend is. Dit alles geschiedde zonder de kerngroep hiervan in kennis te stellen.

Desalniettemin zijn er gelukkig ook positieve ontwikkelingen geweest rondom de tolkvoorziening waar wij ons voor ingezet hebben.

Eind 2021 hebben wij vernomen dat de toltarieven in het werk- en leefdomein omhoog zouden gaan evenals de reisvergoeding in het leefdomein. Daarnaast worden ook de onregelmatigheidstoelagen op bepaalde tijdstippen met een hoger percentage vergoed.

In het werkdomein zijn maatwerkkaders ingevoerd waardoor doven en slechthorenden eerder in aanmerking komen voor aanvullende uren tolkvoorziening boven de gebruikelijke 15%-norm.

Het departement van OCW heeft toegezegd dat een tolkvoorziening voor personen ouder dan 30 jaar mogelijk wordt en is bezig met een wetsontwerp daarover.

Ook zal er alsnog een tolkvoorziening voor het symbiose-onderwijs komen, waardoor leerlingen van cluster 2-scholen die deels regulier onderwijs volgen een zelfstandig recht op een tolkvoorziening zullen krijgen.

Daarnaast is de kerngroep in overleg met het ministerie van SZW om er voor te zorgen dat dove en slechthorende wsw-werknemers een tolk kunnen aanvragen wanneer dat nodig is in hun werk.

Verder heeft de toegankelijkheid van onderwijssettings onze voortdurende aandacht gehad. We hebben bereikt dat Siméa door het ministerie van OCW is aangewezen als meldpunt voor klachten over de toegankelijkheid van basisscholen en het MBO en dat we voor klachten over het hoger en voortgezet onderwijs terecht kunnen bij het Expertisecentrum Inclusief Onderwijs (ECIO)..

Dove tolken

Een positieve ontwikkeling van geheel andere aard is het heuglijke feit dat de voorwaarden voor dove tolken om een voorlopige registratie bij het RTGS te krijgen, in 2021 zijn vastgesteld. Daarnaast hebben we in 2021 een paar dove studenten aan het IGT&D als student-lid van de NBTG mogen verwelkomen.

Feedbacksysteem

Al enige tijd discussiëren wij tijdens het stakeholdersoverleg van het RTGS over de mogelijkheid om een feedbacksysteem in te voeren. De NBTG heeft in 2021 deelgenomen aan de werkgroep Feedback van het RTGS die een aantal voorstellen over feedback voorbereid heeft die vervolgens aan het stakeholdersoverleg zijn voorgelegd. Op basis van deze voorstellen onderzoekt het RTGS momenteel of het mogelijk is om een aantal pilots te ontwikkelen waarin feedback tussen tolken en tolkgebruikers een centrale rol speelt.

Justitietolken

Wij blijven, samen met Dovenschap, in overleg met het ministerie van Justitie & Veiligheid over de gevolgen van de aanbestedingen van gerechtstolken. Daarin benadrukken wij dat bij de bemiddeling door intermediairs de kwaliteit van de dienstverlening van gerechtstolken NGT voorop moet staan vanwege de kwetsbare positie van dove of slechthorende verdachten en vreemdelingen. Daarnaast hebben we ook aandacht voor de (onderhandeling over de) tarieven en bijkomende voorwaarden van tolken die werken in het justitiële domein.

efsl

We hebben in 2021 efsli ondersteund in hun bestuurlijke herstructurering. We zijn aanwezig geweest bij verschillende AGM's waarin onder andere nieuwe statuten zijn vastgesteld. NBTG-bestuurslid Yvonne Jobse heeft tot december 2021 plaats gehad in het nieuwe bestuur.

Beroepscode

De werkgroep Beroepscode heeft intensief gewerkt aan het opzetten van een nieuwe beroepscode en daarbij de input van veel stakeholders gevraagd. In 2022 wordt dit harde werk voortgezet.

Nascholingen

Ook de werkgroep Ontwikkeling & Scholing heeft zich afgelopen jaar enorm ingezet om een mooi (online) aanbod van nascholingen aan onze leden (en niet-leden) te kunnen voorschotelen. De werkgroep blijft dit ook volgend jaar doen maar heeft wel dringend behoefte aan versterking van de gelederen.

Het bestuur wordt bij alle activiteiten ondersteund door de directeur en de bureaucoördinator. Daarnaast hebben wij ook in 2021 kunnen rekenen op hulp van veel vrijwilligers, waaronder degenen die lid zijn van de werkgroepen O&S en Beroepscodes, en de redactieleden van de Interpres.

Het NBTG-bestuur wil hier dan ook al deze leden heel hartelijk danken voor hun inzet.

Kees-Ate van der Meer
Voorzitter NBTG

1. INTERNE ORGANISATIE

§ 1.1 Interne organisatie

Bestuur

Het bestuur bestaat eind 2021 uit:

- Kees-Ate van der Meer, voorzitter
- Nanette Huijs, penningmeester
- Marlous Vredenburg, secretaris
- Renske Maes, bestuurslid
- Ramon van Renssen, bestuurslid
- André Uittenbogert, bestuurslid

Bureausamenstelling

Het bureau bestaat eind 2021 uit:

- Minke Salomé, bureaucoördinator & financiële administratie
- Monica Hübner, directeur en communicatiemedewerker

§ 1.2 Positie en werkwijze bestuur

Sinds 1 januari van het afgelopen jaar heeft de NBTG een nieuwe vorm van bestuur geïntroduceerd, namelijk een strategisch, beleidsbepalend bestuur wat gevolgen heeft gehad voor de wijze waarop het bestuur en het bureau samenwerken. Dit houdt in dat het bestuur met name op strategisch niveau en op hoofdlijnen het beleid bepaalt voor de komende drie jaren en dat vastlegt in het beleidsplan. Deze wijze van bestuur houdt tevens in dat het bestuur een toezichhoudende en evaluerende rol heeft.

Het bestuur heeft in deze nieuwe organisatievorm nog wel representatieve taken uitgevoerd, zoals de vertegenwoordiging van de NBTG bij de algemene ledenvergaderingen van efsli, bij overleggen van de Beroepenveld Commissie (BVC) van IGT&D en ook bij overleggen met het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Uiteraard hebben de voorzitter, secretaris en penningmeester ook hun taken behouden.

Het beleidsplan is bepalend voor het per jaar vast te stellen operationele werkplan en de uitwerkingen daarvan. De uitvoering van het beleidsplan en het werkplan en alle daarbij behorende taken zijn overgedragen aan het bureau, waarover de directeur de leiding heeft.

Het bestuur en het bureau kunnen alle doelen uit het beleids- en werkplan echter niet verwezenlijken zonder de steun van de leden. In de nieuwe werkwijze wordt meer van de leden gevraagd en zijn er een aantal werkgroepen ingesteld om de diverse taken die de NBTG zich gesteld heeft, uit te kunnen voeren.

Op deze wijze zijn de leden ook directer betrokken bij de besluitvorming rondom het verenigingsbeleid en bij de uitvoering ervan.

§ 1.3 Werkgroepen

In 2021 heeft het bestuur naast de bestaande werkgroep O&S nog de werkgroep Beroepscode ingesteld.

- Werkgroep Beroepscode

Deze werkgroep heeft de taak om de beroepscode te herzien en eventueel ook het beroepsprofiel. Verderop in het jaarverslag is beschreven welke activiteiten de werkgroep ondernomen heeft.

- *Werkgroep Ontmoetingen*

Deze werkgroep stond eigenlijk voor 2022 op de (beleids-)planning maar een groep leden is spontaan in 2021 van start gegaan. Deze groep heeft diverse bijeenkomsten georganiseerd, zoals de 'tearoom', de 'knutselschuur', de 'spelletjeszolder' en de 'woonkamer' waar veel enthousiasme voor was in de coronatijden.

- *Werkgroep Justitietolken*

Het bestuur was ook voornemens om een werkgroep Justitietolken op te zetten, die de taak zou krijgen om een onderhandelingsstrategie uit te werken m.b.t. de tolktarieven en bijkomende voorwaarden. Daarnaast zou de werkgroep ook moeten monitoren hoe de inschakeling van tolken op C1- en B2-niveau door intermediairs verloopt na de aanbesteding van het ministerie van J&V van tolkdiensten voor intermediairs.

Het bestuur heeft echter geen leden kunnen aantrekken voor deze werkgroep. Daarom is deze taak in 2021 nog uitgevoerd door bestuurslid Winnie de Beer en de directeur. Eind 2021 hebben bestuursleden Ramon van Renssen en Marlous Vredembregt de taak van Winnie de Beer overgenomen.

- *Werkgroep Fondsenwerving*

We hebben eveneens getracht een werkgroep fondsenwerving op te richten die op zoek moest gaan naar andere inkomstenbronnen voor de vereniging. Hiervoor hebben zich ook geen leden aangemeld, waardoor de werkgroep niet is opgericht.

2. ACTIVITEITEN 2021

§ 2.1 Activiteitschema voor 2021

Voor 2021 heeft het bestuur een aantal activiteiten/doelstellingen vastgelegd in het werkplan, schematisch weergegeven in onderstaand overzicht. In de beschrijving van onze activiteiten voor het jaar 2021, zullen wij per onderdeel aangeven welke ontwikkelingen er zijn geweest en wat wij hebben bereikt.

Kernpunten vereniging/ ondersteunend beleid	Doelstelling
Belangenbehartiging	Marktconforme vergoeding door UWV
	Marktconforme vergoeding justitietolken
	Monitoring centralisatie tolkvoorziening
	Harmonisering tolkvoorziening
	Goed georganiseerd RTGS, afgewogen beleid, adequate regelgeving
Professionalisering (het collectieve versterken)	Kwalitatief hoogwaardige nascholingen aanbieden (werkgroep O&S)
	Specialisatiesysteem implementeren
	Beroepscodes aanpassen (werkgroep beroepscodes)
	Algemene voorwaarden vertalen in NGT
	Internationale contacten (representatie)
Beroepenveldcommissie/overleg met IGT&D/audit (representatie)	
Ontmoeting	ALV's
Ondersteunend beleid: Communicatie	Communiceren met leden via diverse kanalen over lopende projecten
	Interpres uitgeven
Ondersteunend beleid: Financiën	De buffer voor personeelskosten verhogen
	Kritisch kijken naar verenigingskosten
	Inkomsten genereren op andere manieren dan via lidmaatschap (werkgroep)
	Directeur mandaat geven financiële verplichtingen aan te gaan/bureaucoördinator transactiebevoegdheid geven voor financiële uitvoering contracten
Meer inzicht krijgen en geven in de lopende financiën	
Ondersteunend beleid: Bestuur	Overgang naar strategisch bestuur vorm geven

§ 2.2 Toelichting op de ontwikkelingen in de doelstellingen voor 2021

§ 2.2.1. Belangenbehartiging

- Samenwerking met stakeholders

Een hechte samenwerking met de belangenorganisaties van tolkgebruikers, met de NSV en met diverse andere stakeholders is van groot belang om onze doelstellingen te kunnen bereiken. Tolken en tolkgebruikers hebben gezamenlijke belangen en dus ook doelen, waarvoor we op regelmatige basis samenwerking zoeken, o.a. inzake de harmonisering van de tolkvoorziening en de uitvoering van de motie Kerstens. Maar ook op ander gebieden, zoals de aanbesteding van tolkdiensten door intermediairs van het ministerie van J&V.

Met de NSV werken we ook intensief samen buiten de werkzaamheden van de kerngroep. We trekken nu gezamenlijk op in mogelijke gerechtelijke stappen tegen de vastgestelde toltarieven van het Cebeononderzoek. Verder ontmoeten wij elkaar bij het stakeholdersoverleg van het RTGS en bij overleggen met Tolkcontact.

Waar nodig houden wij elkaar op de hoogte van relevante actuele ontwikkelingen die zowel tolken NGT als schrijftolken aangaan.

- Marktconform uurtarief voor tolken NGT

Leef-, werk- en onderwijdsdomein

Het UWV heeft op 1 januari 2022 nieuwe toltarieven vastgesteld volgens de aanbevelingen in het (tweede) Cebeonrapport. De NBTG is het niet eens met deze tarieven en heeft besloten hierop actie te ondernemen.

Hoewel het gemiddelde tarief omhoog is gegaan, evenals de kilometervergoeding en de onregelmatigheidstoeslag, is het nieuwe tarief veel lager dan in het eerste Cebeononderzoek is vastgesteld. In het eerste rapport, waarin de tarieven van alle leveranciers van het UWV zijn onderzocht, had Cebeon bepaald dat het nieuwe toltarief op € 66,52 uitkwam. De reisvergoeding was bepaald op € 0,83 per kilometer.

Hierna heeft het ministerie van VWS van het UWV geëist dat er een nieuw onderzoek verricht zou worden door Cebeon waarin het leefdomein ook betrokken zou zijn en waarin ook andere vergoedingselementen, zoals onregelmatigheidstoeslag en annulering, onderzocht zouden worden. Tevens moest bekeken worden op welke wijze tarieven geharmoniseerd zouden kunnen worden. Het tweede onderzoek van Cebeon was echter gebaseerd op een heel andere onderzoekstechniek dan het eerste, waarbij belangrijke elementen uit het eerste rapport niet zijn meegewogen, zoals 'sociale lasten werkgevers' en 'ondernemersrisico'. Ook door verschillende andere aanpassingen in het tweede onderzoek is het tarief in het tweede Cebeonrapport vastgesteld op € 60,75 voor werk- en leefdomein en € 53,00 voor onderwijdsdomein per 1 juli 2019.

Wij hebben geconstateerd dat deze tweede onderzoeksrunde is aangegrepen om een aantal fundamentele wijzigingen door te voeren in het oorspronkelijke rapport met als doel om de toltarieven te matigen. Als in het onderzoek enkel het leefdomein was meegenomen naast de harmonisering van de regelgeving en de tarieven, zoals het doel zou zijn, zou het representatief uurtarief waarschijnlijk even hoog of nog hoger uitgekomen zijn dan in het originele Cebeonrapport. Het UWV heeft nimmer inhoudelijk gereageerd op het rapport van een accountant aan wie de NSV om deskundig advies heeft gevraagd of op de brieven van de NBTG n.a.v. het Cebeonrapport. Deze accountant leverde in zijn rapportage stevige kritiek op het Cebeonrapport.

De NBTG en NSV hebben besloten om samen een advocaat in de arm nemen en om een advies vragen over verder te nemen stappen.

Justitiedomein

Voor justitietolken zijn er in het kader van het project 'Tolken in de toekomst', nieuwe wettelijke regelingen tot stand gebracht. Hierdoor hebben uitsluitend intermediairs die via een aanbestedingsprocedure gekozen zullen worden de mogelijkheid om tolken, die ingeschreven staan bij het Register Beëdigde Tolken en Vertalers (RBTv), te bemiddelen en hun uit te betalen. Justitietolken hebben de mogelijkheid om over hun tarief, reisvergoeding en andere voorwaarden te onderhandelen met de intermediairs.

Daarnaast is het vereiste opleidingsniveau voor inschrijving bij het RBTV verlaagd van C1 naar B2-niveau. Tolken die al stonden ingeschreven bij het RBTV worden geacht op C1-niveau werkzaam te zijn.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid zal monitoren of de intermediairs in eerste instantie zullen trachten om tolken op C1-niveau te bemiddelen voor de 'justitiële afnemers' zoals rechtbanken en politie. Pas als er geen tolk op C1-niveau beschikbaar is, zullen de intermediairs een tolk op B2-niveau inschakelen.

De NBTG acht het in het belang van de rechtspositie van de dove betrokkene dat de intermediairs er voor zorgdragen dat tolken die de SIGV-opleiding hebben gevolgd als eerste keus worden ingezet in bepaalde justitiële settings, daarna tolken op C1-niveau, en bij gebreke van deze tolken een tolk op B2-niveau. Hiermee kan voldaan worden aan het principe van de juiste tolk op de juiste plaats. Wij houden in deze procedure de vinger aan de pols en beoordelen of het ministerie van J&V de bemiddeling wel op de juiste wijze monitort. Daarnaast proberen we in overleg met het ministerie van J&V en intermediairs er voor te zorgen dat er daadwerkelijk ruimte is voor tolken NGT om over een hoger markttarief en bijkomende voorwaarden te onderhandelen.

- Monitoring centralisatie tolkvoorziening

In het afgelopen jaar heeft het UWV in samenwerking met Tolkcontact een tevredenheids-onderzoek onder tolkgebruikers en ook één onder tolken gehouden om te onderzoeken of de centralisatie naar wens verloopt. Tolkgebruikers en tolken hebben zo de gelegenheid om feedback te kunnen verschaffen over de wijze waarop de tolkvoorziening uitgevoerd wordt. De rapportage over het tevredenheidsonderzoek onder tolken is nog (steeds) niet afgerond. Tijdens de jaarlijkse klankbordgroepoverleggen met de betrokken ministeries van VWS, OCW en SZW en het UWV/Tolkcontact is er verder de mogelijkheid om casussen in te brengen waaruit blijkt dat bepaalde zaken binnen de tolkvoorziening nog niet naar wens verlopen.

- Harmonisatie tolkvoorziening/wegnemen knelpunten tolkvoorziening

Eind 2020 hebben het UWV en de ministeries ons in een klankbordgroepbijeenkomst een voorstel voor harmonisering van de tolkvoorziening gedaan waarmee wij het in het geheel niet eens zijn omdat het voorstel alleen door bezuiniging op de tolkvoorziening is ingegeven. In 2021 hebben er geen besprekingen plaatsgevonden waarin beslissingen zijn genomen over het voorstel tot harmonisatie en zijn er alleen procesafspraken gemaakt. Het UWV en de ministeries gaan alle reeds weggenomen en openstaande knelpunten op een rij zetten, waarna met de kerngroep besproken zal worden welke knelpunten als eerste aangepakt zullen worden.

Nieuwe beleidsregels leefdomein

Het UWV heeft, zonder de kerngroep geïnformeerd te hebben, nieuwe beleidsregels opgesteld voor het leefdomein die inmiddels op 1 januari 2022 in werking zijn getreden.

Bij een verzoek om aanvullende uren binnen het leefdomein mag er niet meer dan acht uur per dag getolkt worden. Voor instellingen geldt altijd dat zij niet meer dan acht uur per dag van de tolkvoorziening gebruik mogen maken. Uitgangspunt is dat de extra uren de maatschappelijke participatie in Nederland bevorderen. Deze uren kunnen volgens de beleidsregels niet besteed worden aan vakantie en de vertaling van televisieprogramma's.

Het maximum van acht uur voor aanvullende uren is eerder niet gehanteerd door de VNG/Tolkcontact in de uitvoering van de tolkvoorziening voor het leefdomein en het beleid is daarna, ook onder UWV, zo gebleven.

De kerngroep was in overleg met het UWV over deze nieuwe beleidsregels en had daarop veel kritiek. De kerngroep heeft het UWV er op gewezen dat er ten tijde van de centralisering van de tolkvoorziening met het ministerie van VWS is afgesproken dat de uitvoering van de tolkvoorziening vooralsnog identiek zou blijven aan het beleid dat destijds onder de VNG gevoerd werd, in afwachting van de (besprekingen over de) harmonisatie van de tolkvoorziening.

Het UWV heeft echter de uitkomsten van de besprekingen over de harmonisatie van de tolkvoorziening niet afgewacht en de nieuwe beleidsregels vastgesteld.

In 2022 zal de discussie met het UWV en de ministeries over deze beleidsregels voor het leefdomein opnieuw gevoerd worden door de kerngroep aangezien er daardoor weer een nieuw knelpunt in het

leven is geroepen. Ook zal er door de kerngroep aandacht gevraagd worden van Tweede Kamerleden voor deze kwestie.

Motie Kerstens

De kerngroep werkt ook aan de uitvoering van de motie Kerstens van de PvdA. Deze motie is door het Kamerlid Kerstens ingediend bij de behandeling van de Wet centraliseren tolkvoorzieningen in de Tweede Kamer in 2019. In de motie is gevraagd aan de overheid om samen met belangenorganisaties en het UWV de knelpunten in de huidige regeling op het gebied van onderwijs en arbeid te inventariseren en te bezien of en hoe deze kunnen worden geadresseerd op een wijze waarmee de participatie van doven en slechthorenden optimaal gebaat is.

Over de volgende onderwerpen is, n.a.v. die motie, overleg gevoerd met de betrokken ministeries binnen en buiten het klankbordgroepoverleg:

- a. ontbrekende tolkvoorziening onderwijs voor personen ouder dan 30 jaar;
- b. ontbrekende tolkvoorziening binnen symbiose-onderwijs;
- c. hardheidsclausule regelgeving UWV 15% werktijd tolkvoorziening (art. 7 Re-integratiebesluit);
- d. ontbrekende tolkvoorziening WSW-werknemers.

Tolkvoorziening personen ouder dan 30 jaar

Over de onderwerpen onder a en b zijn ook moties ingediend bij de behandeling van de Wet erkenning Nederlandse gebarentaal op 8 september 2020 in de Tweede Kamer.

Mede als gevolg van deze moties heeft de kerngroep verder overleg gevoerd met het ministerie van OCW over een verruiming van de tolkvoorziening in het onderwijs en ligt er nu een concept-wetsvoorstel om de tolkvoorziening mogelijk te maken voor dove en slechthorende mensen ouder dan 30 jaar. Daarnaast wordt in het wetsvoorstel ook op andere wijze de tolkvoorziening verbreed, waarover in 2022 meer bekendgemaakt zal worden.

Symbiose-onderwijs en tolkvoorziening

De kerngroep heeft in 2021 het goede nieuws ontvangen dat het ministerie van OCW er voor gaat zorgen dat leerlingen van cluster 2-scholen die deels regulier onderwijs volgen alsnog een zelfstandig recht op een tolkvoorziening zullen krijgen.

Het UWV verricht momenteel eerst nog een uitvoeringstoets (zoekt uit of het nieuwe beleid uitvoerbaar is voor het UWV) alvorens de beleidsregels van het UWV aangepast zullen worden om het recht op een tolkvoorziening te realiseren. Wij hopen op korte termijn het goede nieuws te kunnen brengen dat de tolkvoorziening voor het symbiose-onderwijs gerealiseerd is.

Maatwerkkader art. 7 Re-integratiebesluit

Het UWV heeft, na uitgebreid overleg met de kerngroep hierover, artikel 7 van het Re-integratiebesluit van het ministerie van SZW gewijzigd per 1 juli 2021. Daarin was geregeld dat het UWV ten hoogste voor 15% van de arbeidstijd de kosten van een tolkvoorziening kan vergoeden. Voorheen kon een tolkgebruiker indien de 15% tolkvoorziening opgesoupeerd was, alleen in zeer bijzondere gevallen een beroep doen op de hardheidsclausule. Per 1 juli 2021 kan de tolkgebruiker, in het kader van maatwerk, in werksituaties die tijdelijk van aard zijn en minder dan een jaar duren, altijd meer uren toegekend krijgen zoals voor een inwerkperiode, voor het werk noodzakelijke scholing, etc, mits de aanvraag goed onderbouwd is. In situaties die langer dan een jaar duren, wordt door het UWV nader onderzoek gedaan naar 'nut en noodzaak van extra tolkuren' en gekeken 'op welke wijze de burger kan worden ondersteund in het uitvoeren van diens werkzaamheden om zo gelijk mogelijke arbeidskansen te creëren ten opzichte van zijn horende collega.'

Hoe deze regels in de uitvoeringspraktijk van het UWV uitgevoerd zullen worden, zal in de loop van de tijd moeten blijken. Vanuit de kerngroep houden wij de vinger aan de pols over de uitvoering van deze kaders voor het werkdomein.

Wij zullen de komende tijd monitoren

- of de beleidsregels op een transparante, toetsbare en billijke wijze worden toegepast door het UWV bij een beslissing op een aanvraag voor uitbreiding van de 15% uren tolkvoorziening;
- of er voorlichting wordt gegeven door het UWV aan dove en slechthorende tolkgebruikers en via een voor hen passend kanaal over de nieuwe mogelijkheden;

- of er korte beslistermijnen gehanteerd worden door UWV op aanvragen om uitbreiding van de uren tolkvoorziening.

- Overige belangenbehartiging

Daarnaast worden andere, hieronder weergegeven, knelpunten besproken binnen en buiten de klankbordgroepoverleggen die de beroepsorganisaties en belangenorganisaties signaleren in de tolkvoorziening.

Toegankelijkheid onderwijs

Het ministerie van OCW heeft aangegeven dat Siméa het meldpunt zal vormen voor klachten over de toegankelijkheid van tolken op scholen. Siméa neemt dan contact op met de instellingen en zal een begeleidende rol spelen in het primair en voortgezet onderwijs. Voor het mbo hebben we ook afspraken maken met het ministerie van OCW, dat klachten (door de kerngroep) bij een contactpersoon gemeld kunnen worden. Voor het hoger onderwijs worden onze signalen bij het Expertisecentrum Inclusief Onderwijs (ECIO) neergelegd.

Tolkvoorziening sociale werkbedrijven

Het ministerie van SZW heeft van de kerngroep een lijst met casussen over de problemen in de tolkvoorziening in sociale werkbedrijven ontvangen. Deze lijst heeft de kerngroep dankzij ieders achterban kunnen verzamelen. Doordat SZW deze signalen heeft ontvangen, heeft het ministerie aangegeven te verkennen wat mogelijke oplossingen kunnen zijn voor dit probleem. Allereerst wordt ingezet op communicatie naar SW-bedrijven en gemeenten, waarbij gemeenten en SW-bedrijven worden opgeroepen de tolkvoorziening altijd in te zetten wanneer dit nodig is. Indien deze aanpak geen verbetering oplevert, wordt in 2022 een uitvraag gedaan om te bepalen of er nog signalen zijn dat de tolkvoorziening door SW-bedrijven niet wordt ingezet. Het overleg hierover met het ministerie wordt voortgezet.

Notitie tolkvoorziening voor doofblinden

Momenteel is er een 'grijs gebied' waarin het niet altijd duidelijk is of een tolk dan wel een begeleider ingezet moet/mag worden voor een opdracht van een doofblinde tolkgebruiker.

In een notitie van de werkgroep Tolken voor Doofblinden, waaraan Dovenschap, PgDB, Divers Doof en de NSV en NBTG deelgenomen hebben, zijn aanbevelingen gedaan om duidelijkheid te verschaffen in de tolk- en begeleidersvoorziening voor doofblinden.

Op basis van die aanbevelingen zou het systeem van tolk- en begeleidersvoorziening gewijzigd moeten worden, zoals het afschaffen van de eigen bijdrage voor begeleidersvoorzieningen, een nieuwe functie creëren van tolk-begeleider, twee tarieven hanteren (tolk- en standby-tarieven).

Hierover is overleg geweest tussen de kerngroep en de VNG, ministerie van VWS en aanbieders van begeleidersvoorzieningen Kentalis, Kalorama en GGMD.

De VNG en het ministerie van VWS gaven aan dat er niet snel iets veranderd zou worden aan 'het systeem'. Eerst wordt er onderzocht of op kleinere schaal aanpassingen doorgevoerd kunnen worden die een verbetering kunnen opleveren, aangezien zij ook vermoeden dat het een relatief kleine groep tolkgebruikers betreft voor wie het 'grijze gebied' problemen oplevert.

De kerngroep gaat hierover in overleg met het UWV, aangezien duidelijke beleidsregels en voorlichting mogelijk al een verbetering kunnen opleveren.

Tolkentekort

In 2021 hebben wij om actie gevraagd van het UWV/de ministeries n.a.v. onze enquête in 2020 over het tolkentekort. De ministeries en het UWV hebben het plan opgevat om eerst onderzoek te verrichten naar ontwikkelingen in vraag en aanbod. Er wordt met Hogeschool Utrecht overlegd over een samenwerking voor een onderzoek. UWV wil in dit onderzoek ook mogelijke technologische ontwikkelingen meenemen. De hoop is dat de uitkomst van het onderzoek departementen inzicht zal geven in de verwachte en te begrote kosten voor de komende jaren en in mogelijke knelpunten die ontstaan in de vraag naar en aanbod van tolken als gevolg van de verschillende ontwikkelingen.

- Een goed georganiseerd RTGS, afgewogen beleid en adequate regelgeving van het RTGS

We bespreken binnen en buiten het stakeholdersoverleg van het RTGS de vorderingen m.b.t. de uitvoering van de Notitie Kwaliteitsregister 3.0 van het RTGS. In het afgelopen jaar zijn er

drie belangrijke ontwikkelingen geweest.

Ontwikkelingen m.b.t. het feedbacksysteem

De werkgroep Feedback (subgroep van stakeholdersoverleg en een lid van de CPE) heeft een notitie 'feedback' geschreven die in het stakeholdersoverleg is vastgesteld. Daarin zijn verschillende voorstellen voor pilots uitgewerkt.

Momenteel wordt door het RTGS onderzocht of deze pilots uitgevoerd kunnen worden.

Nieuwe opzet Permanente Educatie RTGS

Het RTGS werkt aan een nieuwe opzet van het systeem van de permanente educatie. Dat voorstel is in het stakeholdersoverleg besproken en zal op 1 maart 2022 ingaan.

Deskundigheidsbevordering wordt gekoppeld aan de competenties van het beroep i.p.v. aan taal- en tolkvaardigheid, attitude en doelgroepen. Deze competenties zijn gebaseerd op de competenties die de HU ook hanteert.

Daarnaast wordt deskundigheidsbevordering nu onderverdeeld in twee categorieën, namelijk scholingsactiviteiten en overige activiteiten. Ook voor deelname aan een werkgroep bijvoorbeeld, kan je als tolk uren krijgen in het kader van de permanente educatie.

Dove tolken

Sinds december 2021 kunnen Dove tolken NGT zich registreren bij het RTGS.

De projectgroep Dove tolken waaraan de NBTG deelnam heeft jaren naar dit moment toegewerkt. Daarvoor was in september 2020 al gerealiseerd dat de opleiding voor tolk NGT ook opengesteld werd voor dove studenten. Sinds die openstelling volgt een aantal dove studenten de opleiding tot tolk NGT. De registratie bij het RTGS is een voorlopige en staat open voor Dove tolken NGT die de opleiding volgen én al werkzaam zijn als Dove tolk.

Daarnaast moet een Dove tolk ook een assessment tolkvaardigheden afleggen en NGT beheersen op minimaal B2-niveau. Het IGT&D heeft het assessment tolkvaardigheden ontwikkeld in opdracht van het RTGS.

De voorlopige registratie wordt omgezet in een definitieve als de opleiding met succes is afgerond vóór 1 september 2026 en ook aan overige voorwaarden is voldaan.

§ 2.2.2 Het collectieve versterken

Het collectieve versterk je door afspraken te maken over kwaliteit door middel van richtlijnen, keurmerk, register of door informatie te bundelen en te delen, opleidingen te ontwikkelen en aan te bieden of door gezamenlijk research te doen.

Wij streven onverminderd naar de verdere professionalisering van ons beroep, waarbij een belangrijke doelstelling is om de kwaliteit van de dienstverlening van tolken te optimaliseren. Wij zijn er van overtuigd dat een dergelijke professionalisering er voor zorgt dat de maatschappelijke functie van onze dienstverlening onmiskenbaar is. Kwaliteit zal er altijd toe leiden dat de dienstverlening op waarde wordt geschat en als zodanig vergoed zal worden.

- Nascholingen aanbieden/deskundigheidsbevordering

De werkgroep Ontwikkeling & Scholing ontwikkelt minimaal zes nascholingen per jaar voor leden en niet-leden. De werkgroep volgt daartoe de wetenschappelijke ontwikkelingen op het gebied van (Nederlandse) gebarentaal en relevante ontwikkelingen in het werkveld.

De werkgroep heeft zich erg ingezet om afgelopen jaar een goed aanbod van online nascholingen neer te zetten waarvoor veel belangstelling is geweest.

- Specialisatiesysteem

De NBTG en het RTGS hebben in samenwerking een ontwerp voor een specialisatiesysteem opgezet met het doel om de kwaliteit van de dienstverlening van tolken te optimaliseren en tevens om daarmee een transparant aanbod van specialisten te creëren voor tolkgebruikers.

Het RTGS heeft in eerste instantie om financiële ondersteuning gevraagd van het UWV voor dit specialisatiesysteem, maar die niet gekregen. Daarom wordt nu gezocht naar leden voor de Specialisatiecommissie die op vrijwillige basis daaraan willen deelnemen. De Specialisatiecommissie stelt procedureregels, richtlijnen en criteria op aan de hand waarvan werkgroepen van tolken en andere stakeholders om erkenning van specialisaties kunnen verzoeken. Ondertussen heeft de NSV

aangegeven ook aan het specialisatiesysteem te willen deelnemen. Al deze ontwikkelingen leveren veel vertraging op in het proces naar een specialisatiesysteem.

- Beroepscode aanpassen

De algemene beroepscode moet aangepast worden omdat sommige verplichtingen nu niet geheel juist zijn omschreven en omdat er ook verder behoefte is aan een actualisering van de inhoud van de beroepscode. De werkgroep Beroepscode heeft in 2021 voorbereidend werk verricht om een nieuwe beroepscode op te kunnen stellen. De werkgroep heeft onder andere onderzoek gedaan naar beroepscode van andere beroepsgroepen, gesprekken gevoerd met diverse stakeholders, waaronder Dovenschap en de IGT&D, en een enquête gehouden onder de leden van de NBTG. De planning is dat een nieuwe beroepscode eind 2022 aan de ALV wordt voorgelegd.

De beroepscode tolken voor doofblinden moet daarna ook aangepast worden op basis van nieuwe inzichten en afspraken over de (grenzen aan de) werkzaamheden van tolken voor doofblinde klanten waarvan de werkgroep Tolken voor doofblinden in een notitie verslag heeft gedaan. Tot slot zal ook de beroepscode GGZ gewijzigd moeten worden vanwege eerdergenoemde aanpassingen in de algemene beroepscode en mogelijk moet de beroepscode GGZ ook geactualiseerd worden.

- Beroepenveldcommissie (BVC)/IGT&D

De doelstelling van de BVC is om bij te dragen aan een optimale aansluiting tussen de opleidingen en de arbeidsmarkt. De BVC bestaat uit een brede vertegenwoordiging van organisaties, waaronder Kentalis, Gelderhorst, NSDSK, mgr. Hanssen (school voor speciaalonderwijs aan kinderen met auditieve en/of communicatieve beperkingen), Universiteit van Amsterdam en de NBTG. De NBTG heeft het afgelopen jaar twee keer deelgenomen aan dit overleg.

Ook hebben we meegewerkt aan de interne audit van de opleiding tot tolk NGT.

Verder hebben we regelmatig overleg met het IGT&D over de ontwikkelingen die zij doormaken op het gebied van organisatie en curriculum.

Daarnaast hebben we tijdens een panelbijeenkomst voor eerstejaars studenten en tijdens de week of the young professional aan vierdejaars studenten, presentaties gehouden over de werkzaamheden van de NBTG.

In 2020 is er geen alumnibijeenkomst (Wat-Als dag) gehouden in verband met Corona en organisatorische wijzigingen bij het IGT&D. Er is besloten om de volgende alumnibijeenkomst te houden in maart 2022, waardoor er in oktober 2021 ook geen alumnibijeenkomst is geweest. Marjan Jonk van IGT&D is hard bezig met de invulling van het programma.

- Internationale contacten efsli en WASLI

We hebben in 2021 efsli ondersteund in hun bestuurlijke herstructurering. We zijn aanwezig geweest bij verschillende online AGM's waarin onder andere nieuwe statuten zijn vastgesteld. NBTG bestuurslid Yvonne Jobse heeft tot december 2021 plaats gehad in het nieuwe bestuur.

Op internationaal vlak in 2021 is de invloed van de corona pandemie duidelijk merkbaar. Er was vermoedelijk doordat er geen fysieke congressen zijn georganiseerd erg beperkt contact.

§ 2.2.3 Communicatie

In 2021 hebben we aandacht besteed aan communicatie met de leden door middel van nieuwsberichten, een nieuwsbrief, sociale media, de Interpres en informatieverstrekking aan onze donateurs en belangstellenden.

Website

De website is het medium dat de NBTG gebruikt om haar leden te informeren over ontwikkelingen binnen de vereniging en het werkveld en om kennis met hen te delen. Omdat de vorige website niet naar wens functioneerde, hebben wij een nieuwe website laten ontwerpen. Het voordeel van deze nieuwe website is dat wij zelf aan de vormgeving van de website kunnen werken als wij veranderingen willen aanbrengen.

Nieuwsberichten/nieuwsbrief/sociale media

In 2021 hebben we de leden via nieuwsberichten en een aantal nieuwsbrieven op de hoogte gehouden van alle ontwikkelingen die van belang zijn voor onze leden.

Daarnaast hebben we regelmatig sociale media (met name Facebook) ingezet om met de achterban en andere betrokkenen te communiceren.

Donateurs en belangstellenden

Donateurs en belangstellenden ontvangen twee maal per jaar een informatiebrief. Een van deze brieven wordt in juni verstuurd, de andere in december. In deze brief worden de ontwikkelingen binnen het werkveld en de NBTG omschreven.

Interpres

In 2021 is de Interpres drie keer verschenen in papieren vorm. De redactie van Interpres heeft hard gewerkt om dit voor elkaar te krijgen, evenals degenen die hun bijdragen aan de Interpres hebben geleverd.

3. OVERIGE ACTIVITEITEN 2021

§ 3.1 Algemene voorwaarden vertaald naar NGT

De algemene voorwaarden van de NBTG zijn vertaald naar NGT en zijn op de website van de NBTG te vinden.

§ 3.2 Richtlijnen Tolken op afstand ontwikkeld en vertaald naar NGT

Lianne Nap heeft samen met andere collega's tips en richtlijnen verzameld in de vorm van een Q & A voor online vergaderingen en colleges waarin tegelijkertijd een gebarentaal en een gesproken taal worden gebruikt. Het Nederlands Gebarent centrum heeft de tips en richtlijnen naar NGT vertaald. Deze tips en richtlijnen en de vertaling ervan zijn op onze website geplaatst.

§ 3.3 Overleg professionalisering klachtencommissie

De klachtencommissie heeft op dit moment geen formele rechtsvorm en wil hierin, in het kader van professionalisering, verandering aanbrengen. De klachtencommissie denkt aan een formele rechtsvorm als de stichting. De klachtencommissie voert hierover overleg met de NBTG en NSV en het RTGS en zal een voorstel hierover aan het stakeholdersoverleg van het RTGS voorleggen.

§ 3.4 NEN-normcommissie Tolk- en vertaaldiensten

De NBTG heeft eind 2021 besloten om deel te gaan nemen aan de NEN-normcommissie Tolk- en Vertaaldiensten. Deze normcommissie werkt namens Nederland mee aan normen die de kwaliteit van het werk van tolken en vertalers borgen en er voor zorgen dat hierbij de gebruikte technische middelen voldoen aan bepaalde normen.

Het werkgebied van de normcommissie komt overeen met dat van ISO/TC 37/SC 5 'Translation, interpreting and related technology'.

Op dit moment worden eerder vastgestelde 'Guidelines for Community Interpreting' herzien.

De NBTG vindt het heel belangrijk om hierbij betrokken te zijn omdat NEN-normen een rol spelen in allerlei eisen die er vanuit de overheid gesteld zouden kunnen worden m.b.t. de tolkvoorziening, bijvoorbeeld t.a.v. intermediairs.

De NBTG zoekt daarom een kandidaat om namens de NBTG deel te nemen aan de normcommissie van de NEN.

TOEKOMSTVISIE

We hadden verwacht dat er in 2021 een aantal knopen doorgehakt zou worden.

Het UWV heeft weliswaar aan het einde van het jaar een besluit genomen over de toltarieven, maar dat heeft niet tot een besluit geleid waar we op gehoopt hadden.

In 2022 zullen we concrete stappen ondernemen om hiertegen in actie te komen.

Een aantal andere ontwikkelingen gaat helaas veel trager dan we gehoopt hebben.

We streven er naar om komend jaar concrete en acceptabele resultaten te bereiken op verschillende gebieden.

In principe moet het haalbaar zijn om stappen te maken in de harmonisatie van de tolkvoorziening. Veel is daarin afhankelijk van de opstelling van de ministeries en het UWV.

De toegankelijkheid van diverse sectoren, waaronder het onderwijs, staat eveneens op de prioriteitenlijst van de kerngroep en daarnaast de toegankelijkheid van de tolkvoorziening in sociale werkbedrijven.

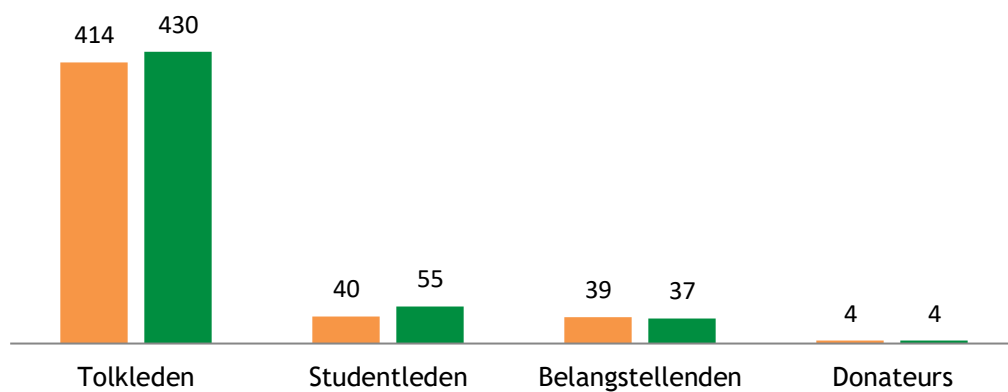
Voor onze eigen professionele ontwikkeling hebben we hoge verwachtingen van de komst van een specialisatiesysteem.

In 2022 gaan we, tot slot, de nieuwe organisatiestructuur van de NBTG evalueren onder leiding van bureau Kuperus & Co. Het bestuur en het bureau hebben dan ruim een jaar op de nieuwe wijze kunnen samenwerken. In de praktijk roept dat nog wel eens vragen op, want waar liggen de grenzen nu precies tussen wat het bureau doet en wat het bestuur? Ook zijn niet alle taken van het bestuur overgeheveld naar het bureau. De vertegenwoordiging van de NBTG op internationaal niveau bijvoorbeeld, wordt nog door het bestuur gedaan, omdat wij dat zien als een representatieve taak voor het bestuur.

Om deze redenen hebben we om feedback en coaching gevraagd van bureau Kuperus & Co dat ons al eerder heeft bijgestaan in het zoeken naar een andere bestuursvorm. We hopen dat de inzichten die we hierbij opdoen, zullen bijdragen aan een verdere professionalisering van onze werkwijze.

Ledenaantal 2021

1-1-2021 31-12-2021

BIJLAGE: BESTUUR, REDACTIE EN WERK- EN PROJECTGROEPLEDEN IN 2021

Bestuur in 2021

Kees-Ate van der Meer	voorzitter	vanaf november 2019
André Uittenbogert	bestuurslid/ vice-voorzitter	vanaf april 2017 vanaf 24 november 2020
Yvonne Jobse	secretaris	vanaf april 2016 tot juni 2021
Nanette Huijs	penningmeester	vanaf november 2016
Winnie de Beer	bestuurslid	vanaf november 2015 tot november 2021
Renske Maes	bestuurslid	vanaf november 2018
Ramon van Renssen	bestuurslid	vanaf november 2021
Marlous Vredenburg	bestuurslid	vanaf november 2021
Lisa Jungen	(student)bestuurslid	vanaf maart 2019 tot november 2021
Lela Fontijn	(student)bestuurslid	vanaf november 2021

Bureaucoördinator

Minke Salomé

Directeur en communicatiemedewerker

Monica Hübner

Interpres

Renske Koster (eindredactie)

Mariska Bergs

Yvonne Jobse

Luca Konrad

Wieke Romijnders

Ruud Nederpelt (lay-out)

Lid van de Klachtencommissie

Joke Toorenborg

Benjamin Koekebakker

Op voordracht van de NBTG in de Raad van Toezicht RTGS

Willem Terpstra

Lid van de Commissie Permanente Educatie Stichting RTGS

Daan Heimans

Werkgroep Ontwikkeling & Scholing

Maud Bloemers

Tina van Dijk

Georgia van de Gen

Jans Kandelaars

Lori McKenzie

Ramon van Renssen

Namen afscheid in 2021

Lori McKenzie

Ramon van Renssen

Werkgroep Beroepscode

Mariska Bijsterveld

Sylvia Bouwman

Willemien Haverdings-Bot

Ruby Jaberg

Lianne Nap
Erika van der Werff-Bloemkolk

Namen afscheid in 2021

Natascha Kenter
Aleida Ploegstra
Mirjam Stolk
Erika Zeegers

Projectgroep Dove Tolken

Erika v.d. Werff-Bloemkolk (NBTG)
Richard Cokart (Werkgroep Dove Tolken)
Dennis Hoogeveen (Werkgroep Dove Tolken)
Yvonne Jobse (NBTG-bestuur)
Ramon van Renssen (NBTG)
Maya de Wit (NBTG)

Groep Ontmoetingen (ledeninitiatief)

Maud Bloemers
Tina van Dijk
Markell Gremmen-Rijsdijk
Carola Jochemsen
Luca Konrad
Willeke Kreling-Kaay
Leanne Langenbach
Soraya Luijks
Mirjam van Oijen-Stolk